

Газука Т.А.
м. Чернігів

КРИТЕРІАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ДО ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стрімкі зміни що відбуваються в соціальному, економічному, політичному житті суспільства вимагають кардинальних змін в освітній галузі. Виникає необхідність підвищувати якість освіти через розвиток нових методик організації процесу навчання, що адекватні вимогам майбутнього.

Важливим завданням педагогічного управління процесом підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до навчання школярів проектній діяльності є вивчення ефективності цього процесу.

Тому перш за все необхідно визначити критерії оцінки ефективності підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до проектної діяльності.

Існують різні підходи та концепції до вивчення понять готовності та її критеріїв. Слід зазначити, що феномен готовності є предметом вивчення як педагогів, так і психологів.

Педагогічний напрямок дослідження проблем готовності акцентує увагу на виявленні факторів і умов, дидактичних та виховних засобів, що дають змогу керувати становленням і розвитком учителя.

Психологи орієнтуються на встановлення характеру зв'язків і залежностей між станом готовності та ефективністю діяльності.

Поняття готовності частіше всього у дослідженнях визначається як умова успішного виконання діяльності, як винахідлива активність що налаштовує організм, особистість на майбутню діяльність.

Готовність майбутнього вчителя до професійної діяльності – це таке особистісне утворення, що забезпечує внутрішні умови для успішного виконання цієї діяльності. Компонентами готовності особистості до діяльності прийнято вважати ставлення до діяльності або настанову (для ситуаційної готовності), мотиви, знання про предмет і способи діяльності, навички та вміння їхнього практичного використання. Тому найчастіше виділяють такі компоненти готовності, як мотиваційний, змістовий і операційний.

Аналіз досліджень проблеми готовності до майбутньої професійної діяльності дозволяє говорити про те, що готовність до того чи іншого виду діяльності є особистісною якістю, інтегральним вираженням всіх підструктур особистості. Готовність має структурну будову і носить багаторівневий характер.

Будемо розглядати структуру готовності майбутніх вчителів до проектної діяльності як сукупність чотирьох взаємозв'язаних компонентів: мотиваційного, змістовного, операційного та рефлексивного.

Поняття «критерій» трактується в різних джерелах неоднаково.

Критерії в педагогіці (kriterion - признак) – це ознака, за якою класифікуються й оцінюються педагогічні факти та явища.

Критеріями ефективної діяльності педагога іноді вважають: доцільність (за спрямованістю), продуктивність (за результатами – рівень вихованості учнів), творчість (за змістом діяльності). Вважається, що критерієм є не якість результату, а характеристики і процеси, які активізують творчу діяльність.

У багатьох дослідженнях останніх років, які присвячені різним проблемам підготовки майбутніх вчителів, зроблені спроби обґрунтувати та експериментально перевірити критерії ефективності підготовки до проектної діяльності.

У якості критеріїв ефективності підготовки майбутніх вчителів частіше за все виступають знання, вміння і навички, що виражені певною оцінкою. Особистісні якості, які необхідні для успішної професійно-педагогічної діяльності майбутнього вчителя трудового навчання не завжди враховуються.

При визначенні критеріїв ефективності підготовки майбутнього учителя трудового навчання до організації проектної діяльності учнів необхідно задовольнити такі ознаки:

- об'єктивність;
- адекватність, валідність;
- комплексність та інтегративність.

Об'єктивність полягає у тому, що критерії повинні однозначно оцінювати реальне становище об'єкта або процесу на даний момент.

Адекватність, валідність означають, що критерії повинні оцінювати саме те, що дослідник хоче оцінити.

Комплексність та інтегративність пов'язані з тим, що сукупність критеріїв з достатньою повнотою повинна охопити усі сутні характеристики явищ та процесів, які ми досліджуємо. Сукупність критеріїв оцінки має включати в себе кількісні та якісні, процесуальні та результативні критерії.

Виходячи з цільової установи, нам необхідно визначити такі критерії, за допомогою яких можна об'єктивно вивчити стан готовності майбутніх учителів трудового навчання до організації проектної діяльності учнів.

Враховуючи вищезазначене, ми виокремили такі критерії: мотиваційний, змістовний, операційний, рефлексивний.

Так, *мотиваційний* компонент виражений осмисленим відношенням майбутніх вчителів до використання проектної діяльності.

Змістовний компонент представляє собою сукупність знань майбутніх вчителів про сутність проектної діяльності та специфіки її використання у педагогічному процесі.

Операційний компонент являє собою комплекс вмінь та навичок використання проектної діяльності.

Рефлексивний – самоаналіз і самооцінка даної діяльності.